

مروارید خلیج فارس

(مروری بر تحولات بنادر شهرستان بندر لنگه با تاکید بر بندر تجاری لنگه)

مؤلفان:

ایوب خادمی بندری

اسماعیل مکی زاده

پیشگفتار مولفان

شهرها و روستاهای ساحلی از قدیم الایام همیشه کانون توسعه و رونق کسب و کارها در فعالیت های اقتصادی ، بازرگانی ، صیادی و اخیراً نیز گردشگری بوده است که اغلب دارای پیشینه ای می باشند که هویت و فرهنگ اصیل آن منطقه را نیز تداعی می کنند .

آنچه در این کتاب سعی به نگارش آن نموده ایم ، حاصل تجربیات و گردآوری اطلاعات علمی ، تاریخی و اجتماعی به منظور معرفی خصوصیات ، قابلیت ها و توانمندی های بنادر ، به ویژه بنادر تجاری غرب استان هرمزگان و به طور خاص شهرستان بندرلنگه بوده است .

این مجموعه ، ارمغان و یادگاری است از شب ها و روزهای تلخ و شیرین ، و سرد و گرم نه چندان دور از تصدی مسئولیت مان در مجموعه اداره بنادر و دریانوردی بندرلنگه ، که برای تقدیم به مردم با فرهنگ ، سخت کوش ، هنرمند و صبور شهرستان بندرلنگه و همه فرهیختگان ، دانشجویان ، صاحبان اندیشه و بالاخص تلاشگران عرصه دریایی و بندری تدوین شده است .

منابع و دست مایه تدوین متون این کتاب ، حاصل تجربیات شغلی ، مشاهدات ، مطالعات ، نتایج پیگیری جلسات ، مقالات و پژوهش های تحقیقی محققان ، سامانه داده های آماری ، منابع کتب و وب سایت های معتبری می باشد که به فراخور توالی و فهرست مطالب درکنار یکدیگر آورده شده است . هم چنین ضمن یاد و خاطره عزیزان از میان رفته ، این مجموعه یادآور کوشش و تلاش های ارزشمند و خالصانه یکایک همه کارکنان و همکاران سازمانی و غیرسازمانی خدوم و زحمتکش خود در مجموعه بنادر غرب استان هرمزگان می باشد که بدون ادعا و با عشق و علاقه به مردم و مخصوصاً گروه کثیری از جامعه دریایی و بندری شامل دریانوردان ، شرکت های کشتیرانی ، شرکت های تخلیه و بارگیری ، شرکت های تعاونی لنج داران برای صیادی ، ترمینال های کالا و مسافر و غیره علاوه بر خدمت صادقانه شبانه روزی ، برگ زرینی را در کارنامه وتاریخچه رو به توسعه این شهرستان به یادگار گذاشته اند .

در خاتمه از همه مسئولان و کسانی که عشق به سرزمین کهن ایران را در سینه های پاکشان دارند و نقش بسزایی در شکوفایی و خدمتگزاری به مردم شریف و نجیب بنادر ساحلی داشته اند ، تشکر نموده و لازم می دانیم تاکید نماییم که مسلماً مطالب و نکات متنابعی در خصوص بنادر غرب هرمزگان و بخصوص بنادر شهرستان بندرلنگه وجود داشته که حتماً در این کتاب نیامده است ، اما کتاب حاضر را باید به عنوان نخستین گام برای شناخت بیشتر بندارجنوب کشور و از همه مهم تر بنادرکرانه غربی استان هرمزگان تلقی نمود . لذا ضمن پوزش از تمام نقایص و اشتباهات احتمالی موجود در این مجموعه و انتظار توصیه و یادآوری آنها از جانب خوانندگان محترم ، امید داریم توانسته باشیم قدمی هر چند کوچک در شناساندن پهنه های ساحلی وسیع و زیبای غرب هرمزگان و به ویژه نقش پراهمیت شهرستان بندرلنگه در حوزه بنادر و دریانوردی حاشیه خلیج فارس داشته باشیم .

اسماعیل مکی زاده

ایوب خادمی بندری

فهرست مطالب

پیشگفتار مولفان	۵
۱-۱ مقدمه	۱۳
۲-۱ موقعیت جغرافیایی	۱۳
۳-۱ ویژگی‌های جمعیتی و تقسیمات سیاسی	۱۵
۱-۳-۱ سرشماری	۱۶
۲-۳-۱ جمعیت	۲۰
۳-۳-۱ نیروی انسانی	۲۱
۴-۳-۱ تحلیل شاخص‌های اشتغال و بیکاری بندرلنگه طی دوره ۹۵-۹۰	۲۱
۵-۳-۱ گرایش اقتصادی و اشتغال در بندرلنگه	۲۲
۶-۳-۱ تراکم و پراکنش جمعیت	۲۳
۴-۱ مطالعات طرح جامع شهرلنگه و برنامه‌های توسعه آن	۲۴
۱-۴-۱ اولین مطالعات طرح جامع شهر بندرلنگه	۲۴
۱-۴-۱ نتایج حاصله از مطالعات وضع موجود و برنامه‌ریزی آینده بندرلنگه	۲۵
۲-۴-۱ دومین مطالعات طرح جامع شهر بندرلنگه	۳۰
۵-۱ بندرلنگه و شبکه حمل و نقل	۳۱
۱-۵-۱ شبکه زمینی (جاده‌ای)	۳۲
۲-۵-۱ شبکه هوایی و فرودگاه‌ها	۳۳
۳-۵-۱ شبکه ریلی و راه‌آهن	۳۳
۴-۵-۱ شبکه دریایی و اسکله‌ها	۳۴
۶-۱ پیشینه شهرستان بندرلنگه در تقسیمات کشوری	۳۵
۷-۱ شرایط اقلیمی شهرستان بندرلنگه	۳۸
۸-۱ وضعیت اکولوژیکی	۴۱
۱-۸-۱ شرایط عمومی آب‌وهوایی و هیدرولوژیکی	۴۱
۲-۸-۱ شرایط هیدرودینامیکی	۴۳
۳-۸-۱ توپوگرافی و هیدروگرافی	۴۵
۴-۸-۱ زمین‌شناسی و ژئوتکنیک	۴۶
۵-۸-۱ شرایط لرزه‌خیزی منطقه	۴۶
۶-۸-۱ محدودیت‌های اکولوژیکی	۴۷
۱-۲ مقدمه	۵۱
۲-۲ نام و نشان لنگه	۵۱
۳-۲ بندرلنگه در ادوار گذشته	۵۷
۱-۳-۲ بندرلنگه در دوره زندیه	۵۸
۲-۳-۲ بندرلنگه در دوره قاجاریه	۶۰
۳-۳-۲ بندرلنگه در دوره قاسمی‌ها (قواسم یا جواسم)	۶۲
۴-۳-۲ نقش قواسم در نفوذ سیاسی و نظامی انگلستان بر جزایر سه‌گانه و جنوب ایران	۶۵
۴-۲ پژوهشی در مورد علل انحطاط اجتماعی بندرلنگه (۱۲۷۷ تا ۱۳۲۸ ش.)	۷۰
۱-۴-۲ ساختار سیاسی، اقتصادی و ایدئولوژیکی بندرلنگه در سال ۱۲۷۷ ش. / ۱۸۹۷ م.	۷۲

۱-۱-۴-۲	مهاجرپذیری و خصلت قومی جامعه بندرلنگه	۷۲
۲-۱-۴-۲	مدیریت محلی و بومی	۷۵
۳-۱-۴-۲	توسعه اقتصادی برونزا	۷۶
۲-۴-۲	تناقضات سیاسی، اقتصادی و ایدئولوژیکی بندرلنگه در ۱۲۷۷ ش. / ۱۸۹۷ م.	۸۰
۱-۲-۴-۲	تفرقه‌های جدید گمرکی ۱۲۷۸ ش. / ۱۸۹۹ م. و تاسیس دفتر گمرکی در بندرلنگه	۸۰
۲-۲-۴-۲	لجام‌گسیختگی ماموران دفاتر گمرکی	۸۳
۳-۲-۴-۲	ناامنی سیاسی و اجتماعی پسرکانه‌های لنگه پس از انقلاب مشروطیت	۸۴
۴-۲-۴-۲	قانون انحصار دولت بر تجارت	۸۶
۵-۲-۴-۲	قانون خدمت نظام اجباری و فرمان کشف حجاب اجباری	۸۷
۵-۲	گزارش نایب‌الحکومه بندرلنگه به حکومت ریاست بنادر	۸۷
۱-۳	مقدمه	۹۱
۲-۳	آثار تاریخی، جاذبه‌های گردشگری و صنایع‌دستی	۹۲
۱-۲-۳	قلعه مغویه (قلعه شیخ سلطان)	۹۵
۲-۲-۳	دره عجایب لنگه	۹۵
۳-۲-۳	خانه فکری	۹۷
۴-۲-۳	مسجد ملک ابن عباس	۹۸
۵-۲-۳	مسجد افغان	۹۹
۶-۲-۳	مسجد خداداد	۱۰۰
۷-۲-۳	مسجد شیخی	۱۰۰
۸-۲-۳	مسجد غیاث	۱۰۱
۹-۲-۳	قلعه لشتان	۱۰۱
۱۰-۲-۳	یافت تاریخی بندر کنگ	۱۰۳
۱۱-۲-۳	خانه گلستان	۱۰۵
۱۲-۲-۳	تندیس لنج بوم مسی	۱۰۵
۱۳-۲-۳	موزه مردم‌شناسی	۱۰۶
۱۴-۲-۳	قلعه پرتغالی‌ها	۱۰۹
۱۵-۲-۳	ساحل مهتابی	۱۱۰
۱۶-۲-۳	چشمه آب گرم بادون	۱۱۱
۱۷-۲-۳	چشمه چاه احمد	۱۱۱
۱۸-۲-۳	چشمه آب گرم سایه‌خوش	۱۱۱
۱۹-۲-۳	چشمه آب گرم آسک	۱۱۲
۲۰-۲-۳	چشمه آب گرم ملایجی	۱۱۲
۲۱-۲-۳	آب گرم چارک	۱۱۲
۲۲-۲-۳	برکه دریا دولت	۱۱۲
۲۳-۲-۳	ساختمان فرودگاه قدیم لنگه	۱۱۳
۲۴-۲-۳	خانه فاروق	۱۱۴
۲۵-۲-۳	عمارت بستکی (بنگله بستکی)	۱۱۶
۲۶-۲-۳	مسجد سلطان‌العلماء	۱۱۷
۲۷-۲-۳	ساختمان قدیم شهرداری	۱۱۷

۱۱۹	۲۸-۲-۳ آب انبار سنتی کیش
۱۲۱	۲۹-۲-۳ کشتی یونانی
۱۲۲	۳۰-۲-۳ شهر زیرزمینی کاریز
۱۲۵	۳۱-۲-۳ شهر باستانی حریره
۱۲۷	۳۲-۲-۳ کارگاه های لنج سازی بندر کنگ
۱۲۹	۳۳-۲-۳ مراسم رزف در بندر کنگ
۱۳۰	۳۴-۲-۳ صیادی، آبریز پروری و صنایع شیلاتی
۱۳۳	۳۵-۲-۳ گرگوربافی
۱۳۵	۳۶-۲-۳ گلابتون دوزی
۱۳۵	۳۷-۲-۳ خوسر دوزی
۱۳۶	۳۸-۲-۳ زری دوزی و سوزن دوزی
۱۳۷	۳۹-۲-۳ برقع
۱۳۸	۴۰-۲-۳ غذاهای محلی
۱۳۹	۴۱-۲-۳ شیرینی ها و نان ها
۱۴۱	۱-۴ مقدمه
۱۴۱	۲-۴ نسل های مختلف بنادر
۱۴۳	۳-۴ اقسام بنادر تجاری (عملیاتی)
۱۴۳	۱-۳-۴ تعاریف
۱۴۷	۴-۴ تقسیم بندی بنادر از دیدگاه مالکیت، مدیریت و کنترل
۱۵۱	۵-۴ بررسی اثر خصوصی سازی بر افزایش کارایی بندر
۱۵۳	۶-۴ تقسیم بندی بنادر از دیدگاه سازمان بنادر و دریانوردی
۱۵۴	۷-۴ نقش و جایگاه بنادر در اقتصاد کشور
۱۵۵	۸-۴ نقش و جایگاه بنادر استان هرمزگان در اقتصاد کشور
۱۵۸	۹-۴ نقش و جایگاه بنادر شهرستان بندرلنگه در اقتصاد کشور
۱۶۰	۱۰-۴ بررسی قابلیت ها و چالش های شهرستان بندرلنگه
۱۶۷	۱۱-۴ بنادر شهرستان بندرلنگه
۱۷۰	۱-۱۱-۴ بندرلنگه
۱۷۵	۲-۱۱-۴ بندر کنگ
۱۸۰	۳-۱۱-۴ بندر چارک
۱۸۴	۴-۱۱-۴ بندر آفتاب
۱۸۹	۵-۱۱-۴ جزیره لاوان
۱۹۵	۶-۱۱-۴ جزیره کیش
۲۰۳	۷-۱۱-۴ بندر نخیلو
۲۰۴	۸-۱۱-۴ جزیره شیدور
۲۰۷	۹-۱۱-۴ جزیره هندورابی
۲۱۰	۱۲-۴ بنادر صیادی و مراکز تخلیه صید در شهرستان بندرلنگه
۲۱۲	۱-۱۲-۴ بندر صیادی کنگ
۲۱۳	۲-۱۲-۴ بندر صیادی بستانه
۲۱۵	۳-۱۲-۴ بندر صیادی حسینه

۲۱۶	۴-۱۲-۴ بندر صیادی چپرونیه
۲۱۸	۴-۱۲-۵ بندر صیادی لاوان
۲۱۹	۴-۱۳ سایر بنادر صیادی و تجاری غرب استان هرمزگان
۲۲۰	۴-۱۲-۱ بندر سیری
۲۲۱	۴-۱۳-۲ بندر شیوه
۲۲۲	۴-۱۳-۳ بندر جوادالانمه
۲۲۳	۴-۱۳-۴ بندر تین
۲۲۵	۵-۱ مقدمه
۲۲۶	۵-۲ معرفی سازمان بنادر و دریانوردی
۲۲۷	۵-۳ وظایف و اختیارات سازمان بنادر و دریانوردی
۲۲۹	۵-۴ ساختار اداری سازمان بنادر و دریانوردی
۲۲۹	۵-۴-۱ ارکان
۲۲۹	۵-۴-۱-۱ ترکیب شورای عالی سازمان
۲۳۰	۵-۴-۲ ترکیب هیئت عامل سازمان
۲۳۰	۵-۴-۲ چارت تشکیلاتی
۲۳۱	۵-۴-۳ سلسله مراتب اختیارات
۲۳۱	۵-۵ مقررات بین المللی ناظر بر فعالیت های سازمان بنادر و دریانوردی
۲۳۴	۵-۶ مقررات داخلی سازمان بنادر و دریانوردی
۲۳۵	۵-۷ ساختار سازمانی اداره بنادر و دریانوردی بندر لنگه
۲۳۵	۵-۷-۱ چارت سازمانی
۲۳۵	۵-۷-۲ سیستم گزارش دهی
۲۳۶	۵-۷-۳ شرح وظایف سازمانی
۲۳۸	۵-۸ اهمیت اداره بنادر و دریانوردی در شهر بندر لنگه
۲۴۱	۵-۹ نقاط قوت و ضعف بندرگاه لنگه
۲۴۱	۵-۹-۱ نقاط قوت
۲۴۳	۵-۹-۲ نقاط ضعف
۲۴۳	۵-۹-۳ اقدامات اولویت دار و محرک توسعه بندرگاه لنگه
۲۴۴	۵-۱۰ تاریخچه چگونگی شکل گیری اداره بنادر و دریانوردی بندر لنگه
۲۵۳	۵-۱۱ توسعه فیزیکی بندرگاه لنگه و اسکله های آن
۲۶۵	۵-۱۲ امور حاکمیتی و تصدی گری
۲۶۶	۵-۱۲-۱ امور حاکمیتی
۲۶۷	۵-۱۲-۲ امور تصدی گری
۲۶۹	۵-۱۳ تسهیلات بندری و دریایی
۲۶۹	۵-۱۳-۱ تسهیلات اصلی بنادر
۲۷۰	۵-۱۳-۲ تجهیزات اصلی بنادر
۲۷۱	۵-۱۳-۳ تسهیلات پشتیبانی بنادر
۲۷۲	۵-۱۳-۴ تجهیزات پشتیبانی بنادر
۲۷۳	۵-۱۴ تسهیلات بندری و دریایی در بندرگاه لنگه
۲۷۹	۵-۱۵ برخی از تسهیلات پایه و اصلی بندرگاه لنگه

۲۷۹	۱-۱۵-۵ لنگرگاه خارجی
۲۸۰	۲-۱۵-۵ لنگرگاه داخلی (inner anchorage)
۲۸۰	۳-۱۵-۵ اسکله ها
۲۸۰	۴-۱۵-۵ انبارهای سرپوشیده
۲۸۱	۵-۱۵-۵ محوطه های بارانداز بندری
۲۸۲	۶-۱۵-۵ ساختمان های بندرگاه لنگه
۲۸۳	۷-۱۵-۵ تجهیزات بندری
۲۸۴	۸-۱۵-۵ تجهیزات دریایی
۲۸۵	۹-۱۵-۵ علامت کمک ناوبری
۲۸۵	۱۰-۱۵-۵ ساختمان خدمات دریایی و بندری
۲۸۶	۱۱-۱۵-۵ تجهیزات کمک ناوبری
۲۸۷	۱۲-۱۵-۵ آب و فاضلاب
۲۸۸	۱۳-۱۵-۵ برق
۲۸۸	۱۴-۱۵-۵ سوخت رسانی
۲۸۸	۱۵-۱۵-۵ آتش نشانی
۲۸۸	۱۶-۱۵-۵ مرکز بهداشت، ایمنی و محیط زیست (HSE)
۲۹۰	۱۶-۵ فعالیت های عملیاتی مرتبط با خدمات دریایی و بندری
۲۹۲	۱۷-۵ فرآیندهای اجرایی مرتبط با خدمات دریایی و بندری
۳۰۳	۱۸-۵ ترافیک شناور، کالا و مسافر در بندرگاه لنگه
۳۰۴	۱-۱۸-۵ ترافیک شناور
۳۰۹	۲-۱۸-۵ ترافیک کالا
۳۲۲	۳-۱۸-۵ ترافیک کامیون
۳۲۵	۴-۱۸-۵ ترافیک مسافر
۳۲۸	۱۹-۵ شناورهای تجاری و مسافری ترددکننده در بندرلنگه
۳۲۹	۱-۱۹-۵ لندینگ کرافت
۳۳۰	۲-۱۹-۵ بارج و یدک کش
۳۳۲	۳-۱۹-۵ کشتی های کالابر
۳۳۳	۴-۱۹-۵ کشتی رو-رو
۳۳۵	۵-۱۹-۵ کشتی کاتاماران
۳۳۷	۶-۱۹-۵ کروبوت
۳۳۸	۷-۱۹-۳ سویلای بوت
۳۳۸	۸-۱۹-۵ لنج های باری
۳۴۰	۲۰-۵ اهمیت لنج های باری در مبادلات تجاری و بازرگانی
۳۴۲	۲۱-۵ نقش فرهنگی و اجتماعی لنج های باری
۳۴۳	۲۲-۵ نقش امارات متحده عربی در مبادلات بازرگانی با ایران
۳۴۵	۲۳-۵ شناورهای رایج حمل و نقل دریایی خودرو در بندرلنگه
۳۴۷	۲۴-۵ نقش لنج های ویژه حمل خودرو در رونق اقتصادی بندرلنگه
۳۵۱	۲۵-۵ بررسی مزایا و معایب لنج های حمل خودرو
۳۵۳	۱-۶ مقدمه